

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра технології кормів, кормових добавок і годівлі тварин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Годівля сільськогосподарських тварин»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	20 Аграрні науки та продовольство
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Біолого-технологічний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Годівля сільськогосподарських тварин» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 204 «Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва» / Укладачі В.С. Бомко, С.П. Бабенко. – Біла Церква: БНАУ, 2022 р. – 24 с.

Розробники: Бомко В.С., д. с.-г. наук, професор
Бабенко С.П., канд. с.-г. наук, доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри технології кормів,
кормових добавок і годівлі тварин

(Протокол № 1 від 29 серпня 2022 року)

Завідувач кафедри технології кормів,
кормових добавок і годівлі тварин, професор

В.С. Бомко

Схвалено науково-методичною комісією біолого-технологічного факультету
(Протокол № 1 від 29 серпня 2022 року)

Голова науково-методичної комісії, доцент

С. В. Чернюк

Гарант ОП

Р.В. Ставецька

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3.1. Загальні та фахові компетентності, які забезпечує дисципліна	5
3.2. Програмні результати навчання, які забезпечує дисципліна	5
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН»	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
6.1. ЛЕКЦІЇ	11
6.2. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	13
6.3. САМОСТІЙНА РОБОТА	17
6.4.ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ	19
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	19
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	19
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	19
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	20
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	21
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2022–2023 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Годівля сільськогосподарських тварин» для денної форми навчання виділено всього 300 академічних годин (10 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 134 години (лекції – 60, практичні заняття – 74), самостійна робота студентів – 166 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS–10	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Нормативна	
Змістових модулів – 9	Спеціальність: 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	<i>Рік підготовки:</i>	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – розрахункове		2-й 3-й	4-й
Загальна кількість академічних годин – 300		<i>Семестр</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5		4-й 5-й	7-й 8-й
		<i>Лекції</i>	
	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	60 год	28 год
		<i>Практичні</i>	
		74 год.	54 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		166 год	218 год.
		Підсумковий контроль: залік та іспит	

Мета дисципліни – сформувати у студента систему знань і навичок з організації науково-обґрунтованої системи годівлі сільськогосподарських тварин, прогресивних способів заготівлі, зберігання та раціонального використання кормів.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Нормативна навчальна дисципліна «Годівля сільськогосподарських тварин» базується на знаннях таких дисциплін, як «Хімія», «Фізіологія тварин», «Морфологія сільськогосподарських тварин», «Ботаніка», «Кормовиробництво», «Мікробіологія» вивчених на 1-му та у I семестрі 2-го курсу.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 204 «ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА»

ЗК 3. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність працювати в команді та мати навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 3. Здатність використовувати знання з основних технологій заготівлі, виробництва та зберігання кормів для формування кормової бази підприємства.

ФК 4. Здатність до складання раціонів для різних видів і статевовікових груп тварин та організації їх нормованої годівлі з урахуванням наявних фінансових та ресурсних обмежень.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА

Програмний результат навчання відповідно до Стандарту вищої освіти спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»	Результати навчання з дисципліни
ПРН 09. Обирати раціональні технології заготівлі, виробництва та зберігання кормів.	РН 09.1. Знати технології заготівлі, виробництва та зберігання сіна та штучно висушених кормів. РН 09.2. Знати технології заготівлі, виробництва та зберігання силосу та сінажу. РН 09.3. Знати технології заготівлі,

	виробництва та зберігання зернових кормів та продуктів їх переробки.
ПРН 10. Здійснювати нормовану годівлю тварин.	<p>РН 10.1. Визначати норми та складати повнораціонні сумішки для молодняку та дорослої великої рогатої худоби.</p> <p>РН 10.2. Визначати норми та складати повнораціонні сумішки для молодняку та дорослої дрібної рогатої худоби.</p> <p>РН 10.3. Визначати норми та складати повнораціонні сумішки для свиней різних статево вікових груп.</p> <p>РН 10.4. Визначати норми та складати повнораціонні сумішки для коней.</p> <p>РН 10.5. Визначати норми та складати повнораціонні сумішки для птиці.</p> <p>РН 10.6. Визначати норми та складати повнораціонні сумішки для хутрових звірів.</p> <p>РН 10.7. Вміти розробляти рецепти комбикормів, преміксів, БВД та БВМД для різних видів тварин і птиці.</p>

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН»

I семестр

Змістовий модуль 1. Оцінка поживності кормів

- Тема 1.1. Оцінка поживності кормів і раціонів
- Тема 1.2. Перетравність кормів і раціонів
- Тема 1.3. Обмін речовин і енергії в організмі тварин
- Тема 1.4. Оцінка енергетичної (загальної) поживності кормів.

Змістовий модуль 2. Поживність кормів

- Тема 2.1. Протеїнова поживність кормів
- Тема 2.2. Мінеральна поживність кормів
- Тема 2.3. Вітамінна поживність кормів

Змістовий модуль 3. Корми та оцінка їх якості

- Тема 3.1. Кормові продукти

Тема 3.2. Технологія приготування і використання сіна, трав'яного борошна і різки

Тема 3.3. Приготування та використання силосу і сінажу

Тема 3.4. Зернові корми

Тема 3.5. Відходи рослинництва, промисловості та корми тваринного походження

Тема 3.6. Комбіновані корми, білково-вітамінно-мінеральні добавки, префікси.

II семестр

Змістовий модуль 4. Основи нормованої годівлі. Годівля ВРХ.

Тема 4.1. Основи нормованої годівлі. Потреба тварин в підтримуючому, продуктивному та репродуктивному кормі. Система нормованої годівлі і її основні елементи

Тема 4.2. Кормові раціони та їх структура для різних видів та вікових груп. Зоотехнічні вимоги і підготовка вихідних даних до складання раціонів з використанням ПК. Приклади складання раціонів

Тема 4.3. Годівля сухостійних корів, нетелів і биків-плідників

Тема 4.4. Годівля дійних корів

Тема 4.5. Годівля молодняку великої рогатої худоби до 6-ти місяців та ремонтного молодняку

Тема 4.6. Годівля молодняку ВРХ при вирощуванні на м'ясо і відгодівля дорослої великої рогатої худоби

Змістовий модуль 5. Годівля свиней

Тема 5.1. Біологічні і господарські особливості свиней. Годівля кнурів, холостих, поросних свиноматок

Тема 5.2. Годівля підсисних свиноматок

Тема 5.3. Годівля поросят-сисунів. Годівля поросят після відлучки та ремонтного молодняку

Тема 5.4. Відгодівля свиней та контроль повноцінності годівлі свиней

Змістовий модуль 6. Годівля овець

Тема 6.1. Годівля овець різних породних, статевих і вікових груп. Основні корми. Годівля баранів-плідників

Тема 6.2. Годівля маток при підготовці до осіменіння, в період кінності і лактації

Тема 6.3. Годівля ягнят у підсисний період і після відбивки. Годівля ремонтного молодняку. Годівля валухів, відгодівля овець. Особливості годівлі овець при пасовищному і стійловому утриманні. Методи контролю повноцінності годівлі овець і кіз

Змістовий модуль 7. Годівля коней

Тема 7.1. Годівля коней. Особливості обміну речовин у коней при роботі. Потреба робочих коней в поживних речовинах, годівля робочих коней. Особливості годівлі жеребців, вагітних і підсисних кобил. Годівля лошат і вирощування молодняка.

Змістовий модуль 8. Годівля птиці

Тема 8.1. Годівля сільськогосподарської птиці. Особливості годівлі дорослих курей, курчат.

Тема 8.2. Особливості годівлі індиків та індичат. Норми, корми, раціони. Техніка годівлі. Методи контролю повноцінності годівлі птиці

Тема 8.3. Годівля дорослої водоплавної птиці. Норми, корми, раціони. Техніка годівлі. Годівля каченят та гусенят. Методи контролю повноцінності і ефективності годівлі молодняка птиці.

Змістовий модуль 9. Годівля хутрових звірів

Тема 9.1. Годівля кролів Годівля;

Тема 9.2. Годівля хутрових звірів (ондатр, нутрій, лисиць, песців норок)

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
<i>Змістовий модуль 1. Оцінка поживності кормів</i>												
Тема 1.1	6	2	2	-	1	2						
Тема 1.2	6	2	2	-	1	2						
Тема 1.3.	8	2	2	-	2	2						
Тема 1.4	10	4	2	-	2	2						
Разом за модуль 1	30	10	8	-	6	8	30	2	4	-	12	15
<i>Змістовий модуль 2. Поживність кормів</i>												
Тема 2.1	8	4	2		2	2						
Тема 2.2	6	2	2		2	2						
Тема 2.3	6	2	2		2	2						
Разом за модуль 2	20	8	6		6	6	32	4	4	-	12	15
<i>Змістовий модуль 3. Корми та оцінка їх якості</i>												
Тема 3.1	8	4	2		1	2						
Тема 3.2	6	2	2		1	2						
Тема 3.3	6	2	2		1	2						
Тема 3.4	6	2	2		1	2						
Тема 3.5	6	2	2		1	2						
Тема 3.6	6	2	2		1	2						
Разом за модуль 3	38	14	12		6	12	30	2	4	-	12	15
<i>Змістовий модуль 4. Основи нормованої годівлі. Годівля ВРХ.</i>												
Тема 4.1	6	2	2		1	4						
Тема 4.2	6	2	2		1	4						
Тема 4.3	8	2	4		1	4						
Тема 4.4	10	2	4		1	4						
Тема 4.5	7	1	4		1	4						
Тема 4.6	7	1	4		1	4						
Разом за модуль 4	42	10	20		6	24	83	1	2	-	40	50

<i>Змістовий модуль 5. Годівля свиней</i>												
Тема 5.1	7	1	2		2	3						
Тема 5.2	7	2	2		2	3						
Тема 5.3	6	2	2		1	2						
Тема 5.4	5	1	2		1	2						
Разом за модуль 5	26	6	8		6	10	23	1	2	-	10	15
<i>Змістовий модуль 6. Годівля овець і кіз</i>												
Тема 6.1	9	1	2		3	3						
Тема 6.2	10	2	2		3	3						
Тема 6.3	9	1	2		3	3						
Разом за модуль 6	28	4	6		9	9	23	1	2	-	10	14
<i>Змістовий модуль 7. Годівля коней</i>												
Тема 7.1	10	2	2		3	3						
Разом за модуль 7	10	2	2		3	3	13	1	2	-	5	7
<i>Змістовий модуль 8. Годівля птиці</i>												
Тема 8.1	12	2	4		3	3						
Тема 8.2	9	1	2		3	3						
Тема 8.3	9	1	2		3	3						
Разом за модуль 8	30	4	10	-	9	9	23	1	2	-	10	10
<i>Змістовий модуль 9. Годівля хутрових звірів</i>												
Тема 9.1	11	1	2	-	4	4						
Тема 9.2	13	1	2	-	5	5						
Разом за модуль 9	24	2	4	-	9	9	13	1	2	-	5	5
Всього годин	300	60	74	-	76	90	300	14	24	-	116	146

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб–лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Лекції

Тема і зміст лекції	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Оцінка поживності кормів</i>	
1.1. Оцінка поживності кормів і раціонів Хімічний склад кормів, як первинний показник їх поживності.	2
1.2. Перетравність кормів і раціонів Оцінка загальної поживності за сумою перетравних поживних речовин.	2
1.3. Обмін речовин і енергії в організмі тварин Визначення матеріальних змін в організмі тварин	2
1.4. Оцінка енергетичної (загальної) поживності кормів Оцінка загальної поживності кормів у вівсяних кормових одиницях Оцінка загальної поживності кормів у енергетичних кормових одиницях.	4
Разом за змістовий модуль 1	10
<i>Змістовий модуль 2. Поживність кормів</i>	
2.1. Протеїнова, мінеральна і вітамінна поживність кормів Протеїнова поживність кормів. Замінні і незамінні амінокислоти. Біологічна повноцінність протеїну. Жиророзчинні вітаміни. Водорозчинні вітаміни. Макро-і мікроелементи	2
2.2. Оцінка вуглеводної і жирової поживності кормів Вуглеводи. Жири (ліпіди).	2
2.3. Комплексна поживність кормів Система оцінювання поживності кормів і раціонів.	4
Разом за змістовий модуль 2	8
<i>Змістовий модуль 3. Корми та їх оцінка</i>	
3.1. Класифікація та господарська оцінка якості кормів. Зелені корми Корми. Класифікація кормів за походженням. Класифікація кормів за поживністю і фізичною характеристикою. Зарубіжна класифікація кормів. Зоотехнічна оцінка кормів. Зелені корми.	4
3.2. Грубі корми Сіно. Солома. Корми трав'яні, штучно висушені.	2
3.3. Соковиті корми Силос. Сінаж. Коренебульбоплоди.	2
3.4. Зернові корми Злакові зернові корми. Бобові зернові корми.	2
3.5. Відходи рослинництва, промисловості та корми	2

тваринного походження Відходи борошномельного виробництва. Залишки бурякоцукрового виробництва. Залишки олійноекстракційного виробництва. Корми тваринного походження.	
3.6. Комбіновані корми, білково-вітамінно-мінеральні добавки, премікси. Комбікорми. БВД. БВМД. Кормові добавки. Ферментні препарати. Пробиотики. Пребіотики.	2
Разом за змістовий модуль 3	14
<i>Змістовий модуль 4. Основи нормованої годівлі. Годівля ВРХ.</i>	
Тема 4.1. Основи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин. Потреба тварин в підтримуючому, продуктивному та репродуктивному кормі. Система нормованої годівлі і її основні елементи	2
Тема 4.2. Кормові раціони та їх структура для різних видів та вікових груп. Зоотехнічні вимоги щодо складання раціонів.	2
Тема 4.3. Годівля сухостійних корів і нетелей та биків-плідників Потреба у поживних речовинах сухостійних корів. Потреба у поживних речовинах нетелей. Потреба у поживних речовинах биків-плідників.	2
Тема 4.4. Годівля дійних корів Потреба у поживних речовинах. Особливості годівлі за фазами лактації. Особливості годівлі корів м'ясних порід	2
Тема 4.5. Годівля молодняку великої рогатої худоби до 6-ти місяців та ремонтного молодняку Особливості годівлі телят за періодами вирощування. Схеми годівлі ремонтних теличок. Схеми годівлі ремонтних бугайців. Особливості годівлі молодняку ВРХ старше 6-ти місячного віку.	1
Тема 4.6. Годівля молодняку ВРХ при вирощуванні на м'ясо і відгодівля дорослої великої рогатої худоби Потреба у поживних речовинах при відгодівлі великої рогатої худоби	1
Разом за змістовий модуль 4	10
<i>Змістовий модуль 5. Годівля свиней</i>	
Тема 5.1. Біологічні і господарські особливості свиней. Годівля кнурів-плідників.	1
Тема 5.2. Годівля свиноматок. Годівля холостих і порослих свиноматок. Годівля підсисних свиноматок.	2

Тема 5.3. Годівля молодняку свиней Годівля поросят-сисунів. Годівля поросят після відлучки та ремонтного молодняку.	2
Тема 5.4. Відгодівля свиней. М'ясна відгодівля свиней. Беконна відгодівля свиней. Відгодівля свиней до жирних кондицій.	1
Разом за змістовий модуль 5	6
<i>Змістовий модуль 6. Годівля овець і кіз</i>	
Тема 6.1. Годівля овець і кіз різних породних, статевих і вікових груп. Основні корми. Годівля баранів-плідників. Годівля козлів-плідників.	1
Тема 6.2. Годівля маток Годівля холосних і кітних маток. Годівля лактуючих маток.	2
Тема 6.3. Годівля молодняку та відгодівля овець. Годівля ремонтного молодняку. Годівля валухів, відгодівля овець. Особливості годівлі овець при пасовищному і стійловому утриманні. Методи контролю повноцінності годівлі овець і кіз.	1
Разом за змістовий модуль 6	4
<i>Змістовий модуль 7. Годівля коней</i>	
Тема 7.1. Годівля коней. Особливості годівлі робочих та прогулянкових коней. Особливості годівлі кобил за різними періодами фізіологічного циклу. Особливості годівлі молодняку коней. Годівля спортивних коней. Режим і техніка годівлі коней.	2
Разом за змістовий модуль 7	2
<i>Змістовий модуль 8. Годівля птиці</i>	
Тема 8.1. Годівля сільськогосподарської птиці. Особливості годівлі дорослих курей, курчат. Годівля курей яєчного напрямку продуктивності. Годівля курей м'ясного напрямку продуктивності. Годівля курчат-бройлерів.	2
Тема 8.2. Годівля індиків та водоплавної птиці. Особливості годівлі індиків. Годівля качок. Годівля гусей.	1
Тема 8.3. Годівля перепелів та страусів. Особливості годівлі перепелів за періодами вирощування. Особливості годівлі страусів.	1
Разом за змістовий модуль 8	4
<i>Змістовий модуль 9. Годівля хутрових звірів</i>	
Тема 9.1. Годівля кролів.	1

Особливості годівлі кролів, способи годівлі кролів.	
Тема 9.2. Годівля хутрових звірів. Годівля норок. Годівля лисиць. Годівля песців.	1
Разом за змістовий модуль 9	2
Всього	60

6.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Оцінка поживності кормів</i>		
1	Оцінка поживності кормів і раціонів Поживність корму. Поживні речовини корму. Азотовмісні речовини корму. Безазотисті речовини корму. Біологічно активні речовини корму. Схема зоотехнічного аналізу корму.	2
2	Перетравність кормів і раціонів Поняття про перетравність. Протеїнове відношення. Фактори що впливають на перетравність. Розрахунок КП і суми ППР прямим методом. Розрахунок КП і суми ППР побічним методом.	2
3	Обмін речовин і енергії в організмі тварин Загальна енергетична поживність. Баланс азоту. Баланс вуглецю. Розрахунок балансу азоту і вуглецю. Розрахунок продуктивної дії корму за жирутворенням за балансом азоту і вуглецю.	2
4	Оцінка енергетичної (загальної) поживності кормів Вівсяна кормова одиниця. Розрахунок загальної поживності корму у вівсяних кормових одиницях. Енергетична кормова одиниця. Розрахунок енергетичної поживності корму в енергетичних кормових одиницях.	2
Разом за змістовий модуль 1		8
<i>Змістовий модуль 2. Поживність кормів</i>		
5	Протеїнова, мінеральна і вітамінна поживність кормів Протеїнова поживність корму. Основні показники протеїнової поживності. Коефіцієнт біологічної повноцінності протеїну та його розрахунок. Вітамінна поживність. Характеристика кормів за вітамінним складом. Мінеральна поживність. Характеристика кормів за мінеральним складом.	2
6	Оцінка вуглеводної і жирової поживності кормів Моносахариди. Олігосахариди. Полісахариди. Крохмаль. Декстрини. Фруктозани. Пептинові речовини. Целюлоза. Геміцелюлози. Лігнін. Поліненасичені жирні кислоти. Насичені жирні кислоти.	2

7	Комплексна поживність кормів Система оцінювання поживності кормів і раціонів. Вплив поживних речовин кормів на організм тварин.	2
Разом за змістовий модуль 2		6
<i>Змістовий модуль 3. Корми та оцінка їх якості</i>		
8	Класифікація та господарська оцінка якості кормів. Зелені корми. Корми. Класифікація кормів за походженням. Класифікація кормів за поживністю і фізичною характеристикою. Зарубіжна класифікація кормів. Зоотехнічна оцінка кормів. Зелені корми. Склад і поживність зелених кормів.	2
9	Грубі корми Сіно. Солома. Корми трав'яні, штучно висушені. Склад і поживність трав'яного борошна, сіна і соломи.	2
10	Соковиті корми Силос. Сінаж. Коренебульбоплоди. Склад і поживність силосу, сінажу і коренебульбоплодів.	2
11	Зернові корми Злакові зернові корми. Бобові зернові корми. Склад і поживність зернових кормів.	2
12	Відходи рослинництва, промисловості та корми тваринного походження Відходи борошномельного виробництва. Залишки бурякоцукрового виробництва. Залишки олійноекстракційного виробництва. Корми тваринного походження. Склад і поживність відходів борошномельної промисловості. Склад і поживність відходів олійноекстракційного виробництва. Склад і поживність кормів тваринного походження.	2
13	Комбіновані корми, білково-вітамінно-мінеральні добавки, премікси. Комбікорми. БВД. БВМД. Кормові добавки. Ферментні препарати. Пробиотики. Пребіотики.	2
Разом за змістовий модуль 3		12
<i>Змістовий модуль 4. Основи нормованої годівлі. Годівля ВРХ</i>		
14	Основи нормованої годівлі сільськогосподарських тварин. Потреба тварин в підтримуючому, продуктивному та репродуктивному кормі. Система нормованої годівлі і її основні елементи. Норма годівлі. Типи годівлі.	2
15	Раціони. Структура раціону для різних видів та вікових груп тварин. Зоотехнічні вимоги і підготовка вихідних даних до складання раціонів з використанням ПК. Приклади складання раціонів	2
16	Годівля сухостійних корів і нетелей та биків-плідників	4

	Складання раціонів для сухостійних корів. Складання раціонів для нетелів. Складання раціонів для биків-плідників.	
17	Годівля дійних корів Складання раціонів для дійних корів у зимовий та літній періоди. Зоотехнічна оцінка раціону дійної корови. Використання комбікормів у раціонах корів.	4
18	Годівля молодняку великої рогатої худоби до 6-ти місяців та ремонтного молодняку Аналіз схем годівлі молодняку до 6-ти місячного віку. Відомість випоювання телят молоком. Складання раціонів годівлі для молодняку великої рогатої худоби старше 6-ти місячного віку.	4
19	Годівля молодняку ВРХ при вирощуванні на м'ясо і відгодівля дорослої великої рогатої худоби Відгодівля молодняку великої рогатої худоби. Види відгодівлі. Відгодівля дорослої вибраківаної худоби. Складання раціонів для молодняку ВРХ на відгодівлі.	4
Разом за змістовий модуль 4		20
<i>Змістовий модуль 5 Годівля свиней</i>		
20	Біологічні і господарські особливості свиней. Складання раціону для кнура-плідника.	2
21	Годівля свиноматок. Складання раціону для холостих і поросних свиноматок. Складання раціону для лактуючої свиноматки.	2
22	Годівля молодняку свиней Програма годівлі порослят-сисунів. Складання раціонів для ремонтного молодняку свиней.	2
23	Відгодівля свиней. Складання раціонів для м'ясної і беконної відгодівлі свиней.	2
Разом за змістовий модуль 5		8
<i>Змістовий модуль 6 Годівля овець і кіз</i>		
24	Годівля овець і кіз різних породних, статевих і вікових груп. Складання раціонів для баранів-плідників. Складання раціонів для козлів-плідників.	2
25	Годівля маток Складання раціонів для кітної (холостої) вівцематки. Складання раціонів для лактуючої вівцематки.	2
26	Годівля молодняку та відгодівля овець. Складання раціонів для ремонтного молодняку овець.	2
Разом за змістовий модуль 6		6
<i>Змістовий модуль 7 Годівля коней</i>		
28	Годівля коней. Складання раціонів для робочих коней.	2

Разом за змістовий модуль 7		2
<i>Змістовий модуль 8 Годівля птиці</i>		
29	Годівля сільськогосподарської птиці. Особливості годівлі дорослих курей, курчат-бройлерів. Складання рецепту комбікорму для курей-несучок. Складання рецепту комбікорму для курчат-бройлерів.	4
30	Годівля індиків та водоплавної птиці. Складання рецепту комбікорму для індиків. Складання рецепту комбікорму для качок. Складання рецепту комбікорму для гусей.	2
31	Годівля перепелів та страусів. Складання рецепту комбікорму для перепелів. Складання рецепту комбікорму для страусів.	2
Разом за змістовий модуль 8		8
<i>Змістовий модуль 9 Годівля хутрових звірів</i>		
32	Годівля кролів. Складання раціонів для кролів.	2
	Годівля хутрових звірів. Складання раціонів для хутрових звірів	2
Разом за змістовий модуль 9		4
Всього		74

6.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
<i>Змістовий модуль 1. Оцінка поживності кормів</i>		
1	Вода та її значення в житті живого організму	3
2	Визначення потреби тварин у воді	3
3	Токсичні хімічні елементи що зустрічаються в кормах	4
4	Антипоживні речовини. Непоживні речовини кормів.	4
Разом за змістовий модуль 1		14
<i>Змістовий модуль 2. Поживність кормів</i>		
5	Використання кормових жирів в годівлі тварин	4
6	Використання консервованих кормів в годівлі тварин	4
7	Синтетичні амінокислоти та їх значення в годівлі тварин	4
Разом за змістовий модуль 2		12
<i>Змістовий модуль 3. Кормові засоби</i>		
8	Фузаріоз зернових культур	4
9	Мікотоксини, що утворюються в зерні під час його зберігання	4
10	Консерванти для кормів	4
11	Консервування плющеного зерна	4
12	Консервування зерна підвищеної вологості	4
13	Консервування рослинних кормів	4

Разом за змістовий модуль 3		24
<i>Змістовий модуль 4. Основи нормованої годівлі. Годівля ВРХ</i>		
14	Визначення річної потреби господарства у кормах для тварин	6
15	Кормосуміші для годівлі корів у перші 100 днів лактації	6
16	Кормосуміші для годівлі корів у другі 100 днів лактації	6
17	Кормосуміші для годівлі корів у в останні 105 днів лактації	6
18	Кормосуміші для годівлі корів у перший період сухостою	6
19	Кормосуміші для годівлі корів у другий період сухостою. Річна потреба в кормах.	6
Разом за змістовий модуль 4		36
<i>Змістовий модуль 5 Годівля свиней</i>		
20	Особливості вирощування і годівлі азійських травоядних свиней.	5
21	Особливості вирощування та годівлі свиней в підсобних приватних господарствах	5
22	Особливості вирощування та годівлі свиней в невеликих фермерських господарствах	5
23	Балансуючі та стимулюючі кормові добавки в годівлі свиней	5
Разом за змістовий модуль 5		20
<i>Змістовий модуль 6 Годівля овець і кіз</i>		
24	Біологічні особливості кіз.	6
25	Особливості годівлі козоматок	6
26	Особливості годівлі козенят	6
Разом за змістовий модуль 6		18
<i>Змістовий модуль 7 Годівля коней</i>		
28	Особливості годівлі спортивних коней	6
Разом за змістовий модуль 7		6
<i>Змістовий модуль 8 Годівля птиці</i>		
29	Особливості вирощування і годівлі ему	6
30	Особливості вирощування і годівлі дрофи	6
31	Особливості вирощування і годівлі цесарок	6
Разом за змістовий модуль 8		18
<i>Змістовий модуль 9 Годівля хутрових звірів</i>		
32	Особливості вирощування і годівлі ондатри	9
33	Особливості вирощування і годівлі нутрій	9
Разом за змістовий модуль 9		18
Всього		166

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

6.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Годівля ставових риб / техніка годівлі ставових риб.
2. Техніка годівлі сільськогосподарської птиці на виробництві.
3. Заходи щодо зменшення вмісту небезпечних речовин (напр., нітратів/нітритів / токсичних металів / радіонуклідів / ветеринарних препаратів) у кормах.
4. Фактори екології в годівлі сільськогосподарських тварин.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних та розрахункових завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій; ділових та рольових ігор.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з предмету «Годівля сільськогосподарських тварин» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіку виконання завдання.

Модульний контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування.

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам у журнал академічної групи та електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка за лекційне заняття виставляється за активність студента в дискусії, якість конспекту.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконанні розрахункові, лабораторні роботи, командні проекти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання результатів навчання за чотирирівневою шкалою

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «залік»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модуль-ний контроль	ІНДЗ	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	10	40	10	100

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модуль-ний контроль	ІНДЗ	іспит	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	20	10	20	10	30	100

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint;
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії;
3. Нормативно-технічна документація;
4. Зразки кормових засобів

Технічні засоби:

1. Піч муфельна МП 10490535
2. Шафа сушильна Ш-0,05(М) 12010
3. Колбонагрівач ЛН-210
4. Електроплита «Термія»
5. Млин електричний ЭМ-3А УХЛ-4,2
6. Ваги лабораторні електроні АД-50
7. Ваги для статичного зважування РН-10Ц13У
8. Колби, циліндри, мензурки

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Богданов Г.А. Кормление сельскохозяйственных животных. – М.: Агропромиздат, 1990. – 624 с.
2. Гноєвий І.В. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні: монографія / І.В. Гноєвий. – Харків: Магла LTD, 2006. – 400 с.
3. Годівля високопродуктивних корів: посібник / [Гноєвий В.І., Головка В.О., Трішин О.К., Гноєвий І.В.]. – Харків: Прапор, 2009. – 368 с.
4. Дмитроченко А.П., Пшеничний П.Д. Кормление сельскохозяйственных животных. – М.; Л.: Колос, 1961. – 648 с.
5. Деталізовані норми годівлі сільськогосподарських тварин: Довід. /М.Т.Ноздрін, М.М.Карпусь, В.Ф.Каравашенко та ін; За М.Т.Ноздріна. – К.: Урожай, 1991.-344 с.
6. Довідник по годівлі сільськогосподарських тварин/ Г.О.Богданов, В.Ф.Каравашенко, О.І Зверев та ін.: За ред. Г.О.Богданова. –2-е вид., - К.:Урожай, 1986. – 488 с.
7. Дьяченко Л.С., Соловйова З.К. Годівля овець. – К.: Урожай, 1983. – 117 с.
8. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин / І.І.Ібатуллін, Ю.О.Панасенко, В.К.Кононенко та ін. – К., 2000, - 371 с.
9. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин. Частина II “Нормована годівля сільськогосподарських тварин”/ За ред. Костенка В.М., Вінниця, 2007, - 240 с.
10. Годівля сільськогосподарських тварин: Підручник / В.С. Бомко, С.П. Бабенко, О.Ю. Москалик. – Київ, «Аграрна освіта», 2010. – 278 с.
11. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібн. / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Отченашко В.В. та ін.] під ред. Академіка НААН України І. І. Ібатулліна.– Житомир: Полісся, 2013. – 442 с.
12. Практикум з годівлі сільськогосподарських тварин: навч. посібн. / [Ібатуллін І.І., Чигрин А.І., Мельник Ю.Ф. та ін.] – Житомир: ПП «Рута», 2015. – 432 с.

Додаткова література

- 1.Дурст Л. Кормление сельскохозяйственных животных / Л. Дурст, М. Витман; пер. с немецкого. – Винница: Новая книга, 2003. – 384 с.
- 2.Калетнік Г.М. Основи перспективних технологій виробництва продукції тваринництва / Г.М. Калетнік, М.Ф. Кулик, В.Ф. Петриченко [та ін.]; за ред. Г.М. Калетніка, М.Ф. Кулика, В.Ф. Петриченка, В.Д. Хорішка. – Вінниця: Енозіс, 2007. – 584 с.
- 3.Кулик М.Ф. Нетрадиційна оцінка кормів і складання раціонів за продукцією молока / М.Ф. Кулик, В.Ф. Петриченко, О.І. Скоромна [та ін.]. – Вінниця: Воевода Тетяна Петрівна, 2006.

4. Організація нормованої годівлі худоби у м'ясному скотарстві: практ. пос. / [Цвігун А.Т., Повозніков М.Г., Блюсюк С.М., Білозерський О.Л.]. – Кам'янець-Подільський: видавець ПП Зволейко Д.Г., 2009. – 200 с.
5. Повозніков М.Г. Системи нормованої годівлі молодняка великої рогатої худоби м'ясних порід / М.Г. Повозніков. – Кам'янець-Поділ.: Аксіома, 2007. – 72 с.
6. Проваторов Г.В. Норми годівлі, раціони і поживність кормів для різних видів сільськогосподарських тварин: довідник / Г.В. Проваторов, В.І. Лади́ка, Л.В. Боднарчук; за заг. ред. В.О. Проваторова. – 2-ге вид., стер. – Суми: Університетська книга, 2009. – 489 с.
7. Свеженцов А.І. Нормована годівля свиней / А.І. Свеженцов, Р.Й. Кравців, Я.І. Півторак. – Львів, 2006. – 386 с.
8. Цвігун А.Т. Виробництво молока на малій фермі: практичн. посібник / А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.М. Блюсюк [та ін.]; за ред. А.Т. Цвігуна, В.Б. Кирилюка. – 2-ге вид., випр. і доп. - Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори – 2006», 2008. – 216 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://agroua.net/animals/>
2. <http://ait-magazine.com.ua>
3. <http://dir.meta.ua>
4. <http://presspoint.ua/press/pressiteminfo>
5. <http://sano.in.ua>
6. <http://tvarynyctvoua.at.ua>
7. www.agrotex.com.ua
8. www.agrotimes.net
9. www.business-ua.com
10. www.ducatt.com.ua/
11. www.intermed.com.ua
12. www.spmeta.com .
13. www.ukragroleasing.com.ua
14. www.vinbiznes.com/industry/animal/